

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Автор на дисертационния труд: **Антонина Трайкова Атанасова**

Тема на дисертационния труд: „Интелигентните градове – нова възможност за планиране и развитие на градската инфраструктура“.

Изготвил становището: **Петър Борисов Борисов**, доктор в ПН 3.8 „Икономика“, доктор на науките в ПН 3.8 „Икономика“, доцент в Аграрен университет – Пловдив в ПН 3.7. „Администрация и управление“.

1. Актуалност на изследвания в дисертационния труд проблем в научно, научно-приложно и приложно отношение

Дисертацията е разработена в обем от 272 страници, от които 161 страници с основен текст. Основният текст съдържа 24 фигури и 11 таблици. Списъкът на литературата се състои от 303 заглавия – литературни източници, стратегически документи и интернет ресурси. Обемът и структурата на дисертационния труд позволява да се постигне целта и задачите на научното изследване.

Дисертационното изследване се състои от въведение, три глави със съответните приложения, заключение и списък с използваната литература. В така структурираната дисертация умело се представя и аргументирано се защитава актуалността на избраната тема. Основните елементи на научното-изследване са представени в подредена логическа рамка още във въведението. Този подход дава възможност на читателя (рецензента), бързо и лесно да придобие представа за целта, обекта, предмета и задачите на научното изследване още преди да влезне в дълбочина в извършеното изследване, което докторанта и неговият научен ръководител се осъществили. Докторантът е определил и границите на проникване в изследването на дефинираният научен проблем, като обективно е аргументирал основните ограничения в процеса на своята работа. Всяко едно научно изследване се осъществява в рамките на ограничения – организационни, финансови или нормативни. Въпреки това, докторанта е съумял в рамките на тези ограничения да проведе своето изследване като спазва принципите на научната етика.

Актуалността на темата се изразява в установяване на ползите от процесите на урбанизация и глобализация, които чисто еволюционна са предпоставка за възникването на концепцията за умните градове в наши дни. Съгласен съм с докторанта, че всички тези процеси оказват силно влияние и оставят отпечатък върху природната среда, градските системи, качеството на живот и

др. Поради тази причина трябва да се изясни първичната роля на градовете в социалния и икономически живот на хората в света и големия отпечатък върху природната среда.

2. Степен на познаване на състоянието на проблема и на литературния материал

Авторът на дисертационния труд е извършил задълбочен литературен обзор относно състоянието на проблема. В първа глава са представени теоретичните постановки на концепцията за интелигентните градове. Докторантът ни запознава с основни дефиниции на понятието – „интелигентни градове“, описва подробно всички характеристики на елементите на средата, определяща възникването на интелигентните градове. Описани са факторите, които определят налагането на концепцията за интелигентните градове в модерното общество. Посочени са бариерите, които възпрепятстват изследвания процес. В края на тази част от дисертационния труд, авторът е изложил своите обобщения и изводи от извършения литературен анализ на изследвания проблем. Чест прави на автора, че е направил и следващата крачка, а именно на база собствена интерпретация да даде свое виждане, за това какво представляват „интелигентните градове“ и кои са иманентните характеристики на тази система. Всичко казано дотук подкрепя тезата, че докторанта в голяма степен познава състоянието на проблема и е запознат с най-новите проучвания в тази област, които неговите колеги са осъществили и споделили в публичното пространство.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

Структурата на дисертацията е подчинена на логическата рамка „валидиране и доказване/отхвърляне“ на основна теза на дисертационния труд. Целта на изследване, кореспондира с избраната тема, а научните задачи дават възможност да се реализира набелязаната цел на дисертационния труд. Методологията и методиката на изследване са обективно разработени така, че да позволяват в достатъчна дълбочина да се изследва засегнатия в дисертационния труд научен проблем. Те почиват на разбирането на докторанта относно това, кои са най-ярките характеристики на системата „интелигентни градове“. От изложеният текст в тази частта на дисертацията се разбира ясно, че автора реализира една визия на последователност и логически прагматизъм при осъществяване на научното изследване.

4. Характеристика и оценка на достоверността на материала

В своя дисертационен труд докторантът е успял да идентифицира кои са основните индикатори за измерване на напредъка на интелигентните градове. Определил е коя част от

публично достъпната информация, може обективно да му даде възможност да измери представянето на градовете по отношение на възприетите индикатори. Чрез метода на клъстерния анализ и типологизация е систематизирал и анализирал основните фактори, определящи развитието на интелигентните градове. Всичко това, докторанта е изложил във втора глава на дисертационния труд. В края на тази част са поместени изводите от извършеното аналитично изследване. Прави добро впечатление, че изводите са аргументирани и се базират на резултатите и обобщенията от извършения клъстерен анализ. Друг важен аспект на изводите в аналитичната част е дали те могат да бъдат надеждно доказателство в проверката на достоверността на тезата на дисертационния труд. Така формулирани, изводите позволяват да се подкрепи изследователската теза. В трета глава е представен адаптиран модел за интелигентен град на примера на гр. Бургас. Докторантът на база осъществения анализ във втора глава е посочил основните фактори, които могат да се ползват като градивни елементи в представения модел. Изследвани са процесите, които превръщат град Бургас в интелигентен град и са дефинирани основните бариери пред ефективността на този процес. Използвайки подхода на „валидиране и доказване/отхвърляне“ на основна теза на дисертационния труд, автора дава възможност на представения модел да бъде валидиран и доказан като надежден. Този модел може да се използва както в теорията на градското управление, така и на практика от властите, които изповядват философията на налагане на концепцията „умни градове“ у нас.

5. Приноси на дисертационния труд

Авторът на дисертационния труд формулира общо 5 научни и научно-приложни приноси, които смятам за оригинални и произтичащи от научната работа на кандидата и извършеното задълбочено дисертационно изследване. Смятам, че извършеният литературен обзор по темата на дисертационния труд, формулираните и тестваните методология и методика на изследване, извършеното полево проучване, формулираните изводи и препоръки, както предложените решения за решаване на формулираните проблеми, могат да бъдат признати за научни и научно-приложни приноси.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените публикации по процедурата за придобиване на ОНС „доктор“ са общо 3 на брой. С така представените публикации, докторантът покрива минималните наукометрични показатели за придобиване на ОНС „доктор“ в съответното професионално направление, в което е ориентирана докторската програма.

7. Образователна и преподавателска дейност на докторанта

От представената биография на докторанта се вижда, че в неговото кариерно развитие образователната и преподавателската дейност са активно застъпени.

8. Оценка на автореферата

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

9. Мнения, препоръки и бележки

От представения дисертационен труд съм убеден, че:

1. Кандидатът има потенциал и е придобил умения, които му дават основа за извършването на задълбочени, аргументирани и завършени изследвания в областта на управлението на развитието на градовете;
2. Кандидатът има добра основа за трансфер на знание в практиката на дигитализация и налагане на подхода на умните градове в Република България.

Нямам критични бележки към представения за становище дисертационен труд както и препоръки към работата на докторанта.

10. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Смятам, че извършеният литературен обзор, разработената методология и методика на изследване, проведеното изследване, формулираните изводи, както и предложените насоки за разрешаване на идентифицираните проблеми са лично дело на докторанта. Публикациите на докторанта са достатъчни за покриване на минималните наукометрични показатели, както и са релевантни с темата на дисертационния труд. Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертацията. Всички тези факти, както и това, че са спазени изискванията на ЗРАСРБ, Правилникът за прилагането му и на Правилникът на Софийски Университет за РАС ми дават основание да дам **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка на разработения дисертационен труд и считам за основателно да предложа **Антонина Трайкова Атанасова** да придобие образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 03.12.2021

Изготвил становището:.....

/доц. дн Петър Борисов/